

Izaja vsak četrtrek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12-50 din., četrt leta 6-50 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje ne upravnistvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopošlja do od povelji. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravnistvo sprejema naročnino, inserate in reklame. Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprie reklamacije so poštno proste. Čekovni račun pošilja urada Ljubljana št. 10.605. Telefon interurban št. 113

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

20 številka

MARIBOR, dne 3. maja 1928.

57. letnik

Politika v Beogradu.

Uspeh volitev z dne 18. marca se izraža na kratko s tremi imeni: Pašič, Radič, Korošec. Volilci so na kratko povedali, da so Srbi, Hrvatje in Slovenci, toda tako preprosta in enostavna pa ta stvar vendarle ni, kajti mi smo pač prišli do uspeha, da je naša država res ločena v Srbe, Hrvatje in Slovence, toda kako se naj v njej gospodari, pa ni izraženo ne z SHS in tudi ne z imeni Pašič, Radič, Korošec.

Kaj in kako hočemo je gotovo najjasnejše in določeno povedano s programom Slov. ljudske stranke, z ustavnim načrtom «Jugoslov. kluba», toda Slovenci in z njimi njihovi zastopniki tvorijo po številu prebivalstva in mandatov najmanjši del, zato se program naglo ne more uveljaviti, Težki in dolgotrajni boji, ki na zunaj, torej na videz ne bodo prinesli nobenih takoj vidnih uspehov naših, so se pričeli z vso srditostjo in odločnostjo. Pomisliti je treba pri tem posebno sledeče: Radikalna stranka s Pašičem je delala in glasovala za dosedanje stanje in za ustavo z demokrati in samostojneži. Ona vidi sedaj, po volitvah, da ustava ni zadovoljila ne Hrvatov, ne Slovencev, toda ona je zastopnica srbskega dela in uveljavlja pred vsem to, kar je za ta del vsaj navidezno in trenutno dobro.

Radič s svojimi 70 mandati ni prišel prej v državni zbor in tudi ne sedaj. Gotovo je le to, da zastopa in je odgovoren za hrvatsko ljudstvo. Število mandatov njegove stranke je sicer zopet narastlo, toda dosedaj še ni prav nobenega očitnega znaka, do bi način dosedanje njegove politične taktike, da se daje voliti, pa ne izvršuje mandatov, imel kakršnikoli uspeh. Nasprotno lahko rečemo: vse kaže, da je le olajšal delo onim, ki njega in nas sovražijo in delajo proti ljudstvu in ljudskim potrebam in zahtevam.

Nasprotniki na delu.

Najhujši nasprotniki našega ljudstva so demokrati s svojim Pribičevićem. To ime znači nesrečo za državo in žalostno je, da imajo ti ljudje še v beograjskih krogih veliko veljavo. Brezvestni pa so tudi do skrajnosti in sredstev imajo zelo mnogo. Njihova je večina beograjskih časopisov, njihovo stališče zastopa znani osebnitajnik bivšega kralja Balugdžić, te ljudi podpira cela vrsta generalov in tako so zapletli v svoje mreže tudi dvor in kralja.

Pri sedanji krizi bo izvršila Slovenska ljudska stranka po svojih zastopnikih največji korak naprej k uresničenju zahtev pravih državljanov s tem, če se ji posreči po svojih zastopnikih izriniti od državnega vodstva demokrate ter dokazati škodljivost njihovega programa in dela. Dr. Korošec vrši v soglasju s člani Jugoslovanskega kluba to delo z občudovanja vredno vztrajnostjo in odločnostjo. Samo tisti, ki pozna naše najhujše nasprotnike in njihovo moč v Beogradu, zna ceniti njegovo delo.

Ali bomo imeli uspeh?

Razvoj dosedanje krize je napredoval do sobote, ko smo te vrstice pisali tako daleč, da lahko zabeležimo sledeče:

1. Radikalni klub pod vodstvom Pašiča je odbil demokratsko zahtevo, da bi radikali in demokratje vladali skupaj in bi pri tem šlo vse po starem, kakor zadnja tri leta.

2. Demokratom se ni posrečilo doseči kljub vplivu kralja, da bi prišli na vlado in bi v kratkem izsilili na kakršenkoli način volitve, kjer bi Pribičević z Orjuno in njenimi tolovajskimi načini ustrahoval plašljivce in pobil in pozaprpl poštene in odločne Slovence in Hrvatje.

3. Radikali, ki tvorijo večino med Srbi in so pravi zastopniki Srbov, uvidevajo počasi potrebo sporazuma s Hrvatji in Slovenci, toda niso si na jasnem, kako daleč bi naj šli in popravili svoje delo, ki so ga izvršili z demokrati in samostojneži.

Zunanji potek krize.

Kakor smo opisali že zadnjič, je dobil Pašič od kralja nalogo, da sestavi novo vlado in sicer ne samo iz radikalov, temveč z drugimi strankami. Pašič se je pogajal, toda demokratje so stavili naravnost nemogoče zahteve, posebej pa še so hoteli imeti jamstvo, da bi oni lahko vodili po svojem notranjem ministru volitve, ki bi se razpisale, ko bi se njim ljubilo. Mi in muslimani hočemo revizijo ustave, za to pa kralj Pašiča ni pooblastil. Pogajanja so se torej po dolgotrajnih in mučnih razgovorih in intrigah v parlamentu in na dvoru končala brez uspeha, kakor so ga demokratje nameravali.

Pašič je vrnil mandat kralju in svetoval, naj na tej podlagi skuša kdo drugi. Tako je dobil to nalogo voditelj demokratov Davidovič. Ker pa je jasno, da radikali, mi in muslimani nečemo in ne moremo vlade, ki bi holetla centralizem, demokratsko nasilje z Orjuno in Sokolom ter korupcijo, zato je čisto izključeno, da sestavi vlado demokrat Davidovič. Več kot jasno pa je tudi, da bi bilo skrajno nevarno in nepremišljeno, ako

bi Davidovič od kralja dobil volilno vlado, to se pravi, da bi razpustil parlament in razpisal nove volitve, kajti razdraženost med volilci bi pripeljala do stopnje, kjer nobeden politik ne ve, kaj se lahko zgodi.

Ko bodo bralci dobili te vrstice, bomo torej najbrž imeli to, kar je dr. Korošec kot pooblaščen zastopnik Slovencev izjavil kot nujno in potrebno za sedaj: sporazum med Srbi, Hrvatji in Slovenci mora biti, a pot k sporazumu je ta, da dobijo odločilno besedo radikali, ki naj pripravijo vse potrebno za sporazum. Dobili bomo radikalno ministrstvo in pogaženi bodo demokratje.

S tem pade prvi glavni steber slabega centralizma in grde korupcije. Do popolnega uspeha ze uresničenje našega programa pa je pot še dolga, težka in mukepolna in treba bo velike močnatosti pri poslancih in volilcih.

Politični ogled

Država SHS.

Vladna kriza, ki je trajala 14 dni, je končana z novo samoradikalno vlado, ki je bila sestavljena v ponedeljek. Demokrati so odleteli z zasluženim blamažo. Radikali so se z njimi dovolj dolgo pogajali glede sestave skupne vlade in demokrati so stavili tako visoke pogoje, kot da so najmočnejša stranka v državi. Vse to so hoteli imeti, kar so držali poprej v skupni vladi in celo še nekaj več, najbolj jim je pa dišalo vvesti se na vlado ter voditi volitve. Radikali so mirno poslušali vse te pretrane pogoje ter pustili, da se demokrati popolnoma razkrinkajo v svoji nadutosti in strankarski zagrizenosti. Pustili so, da se demokratski prvak Ljuba Davidovič vežba v sestavljanju vlade in v radikalnem klubu je bil vedno večji odpor proti zvezi z demokrati. Demokratski predlogi so se kratkomalo odklonili, Davidovičev poskus za sestavo vlade se je popolnoma ponesrečil in tako je Pašič v ponedeljek že sestavil svojo vlado, ki ima iste ministre kot poprej razven enega mesta, ki je na razpolago klubu južno-muslimanskega Džemijeta. Ministri brez portfelja so odpravljani. Ta vlada hoče parlamentarno delati ter v zakonodajnem in gospodarskem oziru izvesti, kar je najpotrebnejše. Radikali so demokrate dobro izplačali, ne smejo pa pozabiti, da je njih položaj in obstoj odvisen od zastopnikov Slovencev in Hrvatov. Radikalna vlada le tedaj lahko dela, če ostane pri tem, kar je po zastopnikih svoje stranke obljubila v Zagrebu. Delo za sporazum se mora nadaljevati in če se radikalcu ne bodo vestno in resno tega oprijeli, potem bodo šli kmalu za demokrati. V radikalni vladi in tudi v poslaniškem klubu je dvoje struj, ena, ki se je ogrevala za zvezno vlado z demokrati, se ogreva tudi za politiko sile, druga, ki je bila proti zvezi, pa hoče na vsak način nadaljevati sporazumna pogajanja in sporazumno delo. Beograjske «Novosti» pravijo, da je ta struja močnejša in da se bo v par mescih izdelal med Radičem in Pašičem načrt novih ustavnih členov. Ko bi se to zgodilo, bi se sestavila zvezna vlada radikalov in zastopnikov Hrvatske, Slovenije in Bosne, ki bi izvedla tudi volitve z geslom: sprememba ali revizija ustave.

Ob istem času, ko so dobili demokrati tako hudo brco v svoji vladoželjnosti, so se izjalovile tudi nakane fašistov in diktature. V nedeljo so priredili orjunci v Beogradu shod in obhod, katerega se je udeležila tudi srbska Narodna obrana. Pri tej priliki so se prenapeti nacionalisti od ene in druge strani sprli najprej radi zastave, ker je Orjuna hotela imeti jugoslovansko, Narodna obrana pa srbsko zastavo. Potem so nekaj časa složno klicali: Doli Radič, Korošec, Spaho, končno so se pa celo stegli, ker so eni vpili: Živela Jugoslavija, drugi pa: Doli z njo, živela velika Srbija!

Francosko-nemški spor.

Ureditev reparacijskega vprašanja je sedaj predmet temeljitih razgovorov med Londonom in Berlinom. Nemška vlada svojega tozadevnega predloga še ni izgotovila; privatno se sliši, da namerava kot maksimum svoje plačilne zmožnosti označiti 20 milijard zlatih mark. Anglija pritiska na Nemčijo, naj to svoto znatno zviša, ker se bo sicer ureditev vojnoškodninskega vprašanja zopet zavlekla in izzvala še hujše represalije od strani Francije. Francoski vladni listi izjavljajo, da se Francija v pogajanja sploh ne spusti, dokler Nemčija ne preneha s svojim odporom v Poruhruju.

Francosko-turški odnošaji.

Francoski krogi se precej vznemirjajo radi dveh divizij, ki so jih Turki poslali na mejo v Siriji. Tema dvema divizijama bodo sledile še dve do tri divizije. Splošno smatrajo to koncentracijo čet kot pritisk na Francijo v trenutku, ko zboruje konferenca v Lozani.

Mednarodni mirovni kongres.

Dne 5. maja bo otvorjen mednarodni mirovni kongres. Razpravljal bo o vojno-odškodninskem vprašanju, o angleško-francoskih odnošajih, o finančnem po-

ložaju v Franciji itd. Razpravljali bodo tudi o sedanjem položaju in pomenu Društva narodov.

Iedenske novice.

Našim naročnikom javimo, da stroj še ni popravljen. Za danes smo pripravili osem strani «Slovenskega Gospodarja», pa ga še nismo mogli tiskati. Prihodnjič upamo, da bo šlo. Vsega tega so krivi orjunski razbijalci!

Ali ste že dvignili vaš denar iz demokratskih denarnih zavodov? Vsak naš volilec, ki pusti svoj težko pridobljeni denar v nasprotnem denarnem zavodu, pomaga podpirati Orjuno in demokratske lažnjive liste, kot so: «Tabor», «Jutro», «Kmetijski list». Naš denar v naše zavode! Policajdemokratske centraliste smo popolnoma premagali in strli politično, sedaj jih moramo še gospodarsko. Torej na delo!

Največja dolžnost vsakega agitatorja in somišljenika Slovenske ljudske stranke za sedaj je, da pridobi za «Slov. Gospodarja» vsaj enega novega naročnika. Na tisoče naših hiš je še brez našega lista. Fantje, možje, žene in dekleta! Ne mirujte, dokler v naši sosesčini ne bo «Slov. Gospodar» v vsaki hiši.

Pišite po položnice za pošiljanje naročnine za «Slov. Gospodarja». Napišite dopisnico tako-le: na eni strani «Upravnistvo «Slov. Gospodarja» v Mariboru». Na drugi strani dopisnice pa pišite: «Pošljite mi poštno položnico (ali več) za pošiljanje naročnine za nove naročnike». — Ko dobiš položnice, napiši za vsakega novega naročnika položnico. Kako se položnica izpolni, zveš na pošti. Naročnina za «Slov. Gospodarja» znaša za pol leta 50 K ali 12 dinarjev 50 para. En liter vina opusti v gostilni, pa že imaš za celi pol leta «Slov. Gospodarja».

Slovenjebistričani bodite pametni. Kmet iz slovenjebistriške okolice nam piše: Pri nas v Slov. Bistrici imamo takozvano podružnico Trgovske banke, ki živi in kšeftari ponajveč s kmetiskim denarjem. Ravnatelj te banke je podporni član Orjune, njen uradnik pa celo član akcijskega odbora Orjune, torej kolovodja onih orjunciev, ki so po Slov. Bistrici razbijali in streljali. Denarni zavod, ki ima takega ravnatelja in uradnika, pač ne sme biti podpiran od kmetkega denarja. Slov. Bistrica ima vendar ugleden naš denarni zavod, ki za služi vse priporočilo. Slovenjebistričani in okoličani, ven z vašim denarjem iz Trgovske banke in naložite ga v naš denarni zavod. Slovenjebistričan pač ne bo nobeden tako nespameten, da bi si spletal z lastnim denarjem orjunski bič.

Zbor zaupnikov naše stranke se je vršil v nedeljo, dne 29. aprila v Mariboru. Dasiravno je bil zbor naznanjen še le zadnje dni, vendar je bil zelo dobro obiskan. Prišli so najboljši naši možje iz vseh župnij mariborskega okraja. Poročali so poslanci: Vesenjaj, Žebot in Pušenjak. Razprave so se udeležili zaupniki: Gril, Veronek, Žolger, Polanec, Fluher, Kolman in več drugih. Shodu je predsedoval g. Jakob Florjančič. — Značilno je, da so vsi zaupniki kot en mož izjavili: «Poslanci vstrajajte v boju za slovensko samostojnost do skrajnosti! Naj pride, kar hoče! Mi in vso ljudstvo je pripravljeno vzdržati do zadnjega. Zaupniki so izrazili voditelju dr. Korošču in vsem poslanecem SLS popolno zaupanje. Glede organizacije so se napravili veljavni sklepi za bodočnost. Zaupniki so na lastno zahtevo pozvali vse somišljenike, da vsak v svojem okolišju neprestano širi naše časopisje, tako, da bo v vsaki hiši «Slov. Gospodar». Naša stranka je lahko ponosna na šolane in delavne naše zaupnike in agitatorje.

Slovenska ljudska stranka za uboge delavce. — V opekarni gospoda Dervuška v Lajtersbergu pri Mariboru so bili delavci silno slabo plačani. Se za živež ni bilo, kaj še le za obleko in obuvalo. Delavci so naprosili našo organizacijo za posredovanje. Poslanec Žebot je dne 30. aprila dopoldne skupno z delavskimi zaupniki šel k gospodu podjetniku in zahteval zboljšanje položaja delavcev in delavk. Po dolgotrajnih pogajanjih se mu je posrečilo omehčati srce g. Dervuška v toliko, da je primaknil k dosedanjim plačam 15 odstot. Podjetnik je tudi obljubil, da se z delavci ne bo več surovo postopalo. O sporazumu se je napravil zapisnik in v njem je vse pisмено ugotovljeno, kar se je pri pogajanjih sklepalo.

Invalidski shodi se vrše: Dne 6. maja 1923 ob 8. uri dopoldne v gostilni g. Hamer, Sv. Martin pri Vurbergu; dne 10. maja ob 8. uri dopoldne v gostilni g. Kramer, Sv. Barbara pri Mariboru; dne 13. maja ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Novak, Sv. Lovrenc na Pohorju; dne 13. maja ob 9. uri dopoldne v restavraciji «Maribor» v Mariboru; dne 20. maja ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Novak, Ruše pri Mariboru; dne 21. maja ob 3. uri popoldne v prostorih gospoda Čaplo Jakob, Selnica ob Dravi. Invalidi, vdove in sirote, udeležite se shodov polnoštevilno!

Smrt vzorne žene. Od Sv. Lenarta v Slov. gorica

poročajo: Včeraj dne 1. maja pop. ob 3. uri je umrla pri nas znana in občespoštovana gostilničarka gospa Antonija Arnuš v starosti 47 let. Pogreb 3. maja ob 4. uri pop. Na dan pogreba je pred 10. leti umrl njen mož Alojzij Arnuš. Pokojna Arnuševa gospa je vodila gostilno v prostorih «Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. goricah nad 20 let. Bila je dobra, poštena, krščanska in zavednaronadna gospa celo v časih, ko je morala rad svojega prepričanja mnogo trpeti. Arnuševa gostilna pri Sv. Lenartu je slovela vsled svoje solidnosti in dobre postrežbe. V društveni dvorani Arnuševe gostilne je bilo od nekaj zbrališče in zavetišče Slovencev, osobito vseh slovenskih katoliških organizacij. Pokojna Arnuševa gospa je bila silno blagega srca revežem. Vsled svojega ljudomilega značaja si je pridobila mnogo znancev in prijateljev, ki so jo vsi spoštovali. Pokojna je zapustila 3 nepreskrbljene otroke, od katerih se je njeno umirajoče srce najtežje ločilo. Počivaj v miru, duša zlata.

Žalostna novica od Marije Snežne. Neizprosna smrt je pobrala posebno priljubljenega gostilničarja in kmeta Jožefa Štandeker. Umrl je 26. aprila, star 61 let in zapuščal svojo žalujočo ženo, dva sina in eno hčerko. Da je bil daleč na okoli priljubljen, je pokazala velika udeležba pri pogrebu. Spremili smo ga 28. aprila.

Kaj dela mariborska Orjuna? Mariborski orjunci so pridno na pretepaškem delu. Naši mirni Mariborčani niso nikjer več varni pred temi pretepači, ki napadajo po dnevu in ponoči pristaše naše stranke. V zadnjem času so s palicami pretepli pred državnim moškim učiteljskim učitelja Babška iz Slov. Bistrice, ki je odločen naš pristaš in je delal v Mariboru usposobljenostni izpit. Orjuna v Mariboru neprestano grozi s smrtjo uredništvu «Straže», ki se pa za grožnje te razbojniške bande zmeniti toliko, kot za lanski sneg. Državno pravništvo je obtožilo vse one Orjunce, ki so razbili stroje v Cirilovi tiskarni. Razprava proti tem vlomilcem bo majnika mesca, kateri dan se bo ravno vršila, bomo našim naročnikom sporočili, da si bo lahko marsikateri ogledal obraze mariborskih orjuncev. Mariborska Orjuna pa je sedaj po sestavi samoradikalne vlade zelo plaha, ker dobro ve, da jo čaka v najkrajšem času razpust.

Iz mariborske okolice. Ko sem videl v soboto v Jurčičevi ulici ob tričetrt na 1 popoldne roparski napad nekega mlečozobega fantalina na našega urednika gosp. Goleca, sem si mislil, hvala Bogu, da nisem doma v mestu, ker tam se napadajo pred očmi policije pri belem dnevu na javnih ulicah mirni ljudje. Take kulture še mi hribovci pri nas ne poznamo. G. Golec je šel mirno po ulici. Naenkrat se pojavi neki nad 20letni fant za njim in ga udari po glavi, da mu je odletel klobuk. Ko ga je udaril po levi roki, kjer ima g. Golec protezo, mu pravi napadeni, kaj me biješ po roki, saj vidiš, da imam železno. Surovina ga je nato še parkrat vsekala po obrazu, da se je kri ulila. Naenkrat je bilo okrog napadenega pet do šest fantalinov, ki so ga mikastili proti Gosposki ulici. Ob vratih so se pojavili razni zasebniki, ki so z glavami kimali in se pogovarjali: «Das ist die Orjuna-Kultur». Slišal sem tudi, da so napadali kričali: to imaš izdajca. Ko sem potem sam hodil domov in premišljeval ta prizor, sem si mislil, da smo dobili v Maribor balkansko kulturo, ker tam doli se med seboj pobijajo pri belem dnevu. Mi kmetski fantje smo že davno pozabili na tako izobrazbo, čeprav so nam olikani liberalci svoje dni očitali, da imamo vedno nože v rokah. Kakor sem pa sprevidel iz omenjenega dogodka, smo prisiljeni, če gremo v mesto, vzeti seboj nož ali revolver, da se bomo mogli boljše braniti, kakor ubogi invalid Golec. Tega ostudnega napada na onemoglega invalida ne pozabim svoje žive dni. Surovežu pa kličem: Sram te bodi lopov! Pride še dan, ko bomo obračunali s takimi podleži!

Mariborske novice. Minulo nedeljo je imela krog poldneva mariborska policija opravka z nekim srbijanskim vojakom, ki je kar na ulici izmaknil neki ženski denarnico. Ko ga je začela preganjati policija, je potegnil bajonet, grozil in se spustil v tek, policaji pa za njim. Še le po daljšem preganjanju se je posrečilo nekemu civilistu, da je vrgel vojaka ob tla in nato so ga policaji vklenili in odpeljali v zapor. V Studencih pri Mariboru se je te dni ustrelil radi nesrečne ljubezni neki Plohl. Streljal je tudi na svojo ljubico, a je ni zadel.

Kaznovan demagog. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem je bil dne 30. aprila 1923 obsojen na dva dni zapora gospod Potočnik Franjo iz Koroške ceste, ker je pisal na Centralno vladno komisijo pismo, v katerem je dolžil funkcionarje Udruženja vojnih invalidov v Mariboru nečednih in umazanih dejanj glede blagajne, ki so se pa izkazale kot lažnjive.

Izvanredno lep par volov ima veleposestnik in naš somišljenik gospod Ivan Perko v Kamnici pri Mariboru. Takih volov menda ne najdeš v več okrajih na okrog. Vola tehtata nad 20 meterskih stotov. Visoka sta nad 1 m 80 cm. Barve sta črne z belimi lisami in sicer oba popolnoma jednaka. Vola-velikana sta dvojčka. — Stara še nista celo 6 let. Gospod Perko jih kupil pred leti nekje v hajdinski župniji. Lastnik jih uporablja za težko vožnjo. Vola nista na prodaj, pač pa si ju lahko vsakdo ogleda. Vredno bi bilo ta sijajni par postaviti na kako razstavo.

Kmetje-zivinorejci iz Slov. Bistrice in okolice! — V Slov. Bistrici je živinozdravnik Skofič, ki je tudi pri Orjuni. Skofič je bil v pripravljalnem odboru slovenj-bistriške Orjune in je torej, pomagal delati vse priprave za krvavo ustanovitev Orjune v Slov. Bistrici. — Kmetje in zivinorejci, gospod Skofič pač nikakor ne zasluži, da bi ga vi z vašim denarjem počepirali. Skofič naj zdravi na pameti same orjunce, ne pa mirne kmetske živine.

Novice od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Silno kosi

letos neizprosna smrt v naši župniji. Ni še dolgo od kar smo pokopali odličnega moža, vzor krščanskega učitelja, kakor si jih danes želi zastoj našo ljudstvo, Oroslava Arnuš, mu je sledil dne 23. aprila na poti v večnost njegov ljubi sosed Roškar Jožef, kateri ni bil samo vzor-gospodar, ampak tudi vzor-kristjan, ki je ob vsaki priliki rad pokazal svoje versko prepričanje. Oba pokojnika nam bodeta ostala v trajnem spominu. Pogrebci na sedmini Arnušovi so zložili 1000 kron in na sedmini Roškarovi 800 kron za nove zvonove in s tem pokazali, kako sta pokojnika si silno želela jih slišati. Počivajta v miru blagi duši!

Opomin posojilničarjem pri Sv. Antonu v Slov. g. Opozarjamo naše posojilničarje, da naj dobro premislijo, predno prodajo svojo hišo, ker ni nobenega razloga za prodajo. Ako se pa proda hiša, naj se stori to na javni dražbi, kjer hišo oni dobi, ki največ ponudi. Skoro vsi člani posojilnice, ne samo nadučitelj Klemenčič, so pripravljani hišo kupiti za 40.000 kron, ker stane danes toliko vsaka lesena bajta.

Pri podiranju hrastov se je smrtno ponesrečil v Vurbergu viničar Zlahtič. Blagopokojnega bo zelo težko pogrešala njegova družina in pa vsi vurberški viničarji, ker je bil zelo marljiv in delaven član viničarske organizacije.

Kako je kaj v Ljutomeru? Za nadučiteljsko mesto v Ljutomeru se poteguje Orjunc Karbaš iz Slov. Bistrice. Šolski oblasti resno odsvetujemo, da nastavi tega pretepaškega voditelja pri nas. Možu so postala tla v Slov. Bistrici prevročna, zato bo dobro, da se ga nastavi v Makedoniji ali v Črnigori, kjer se v obrambo meje rabi take «junake». Ako pa pride v Ljutomer, bo ogromna večina starišev odgovorila s šolskim štrajkom. Propali kandidat Cvetko bi tudi rad postal nadučitelj v Ljutomeru. Radi njegovega ljubimkovanja z Nemci in nemčurji ob času vojne mož ni primerna oseba za našo na dobrem glasu stoječo narodno šolo. Čudimo se, zakaj ni nastopil mesta v Bregu pri Ptujju, kjer bi našel še nekaj nemčurskih bratcev. Živinozdravniku Skofju, kateri do prevrata ni hotel vedeti slovenski, njegova liberalna žilica ne da miru. Mož se ne zaveda, da je od države plačan, ampak misli, da ga plačuje demokratska stranka. Ako ne bo prenehal s svojimi izzivanji, se bo poskrbelo, da pride v Makedonijo ali Črnogoro, kjer nujno potrebujejo živinske dohtarje. Naš sodnik Tratnik bi naj navdušenje za Orjuno kazal le čisto zasebno, ko ljudstvo tega ne vidi, ker simpatije za Orjuno diskreditirajo «nezavisnega» sodnika. Mnenje ljudstva je, da je treba vse Orjunce, ki so državni nameščenci, spraviti v disciplinarno preiskavo, ker isti povdarjajo, da hočejo dobiti državo v svoje roke, da hočejo izvršiti revolucijo, dejanja, katerih ne more dopustiti nobena vlada.

Velik romarski shod na Črni gori pri Ptujju. Dne 12. in 13. bo na Črni gori pri Ptujju velik romarski shod. Dne 12. pride na Goro osem procesij iz raznih krajev Slov. Štajerske. Tudi Malonedeljšani in Sentlovenčani se bodo udeležili tega romarskega shoda letos ta 37 krat. Romarji se zbrerejo 12. maja v Moravskem vrhu pri kapeli ob 5. uri. Procesija pride ob 7. uri k Sv. Lovrencu, kjer bo tudi sv. maša. Po končanem cerkvenem opravilu se nadaljuje to romanje proti Ptujju čez širo zeleno Dravsko polje na Goro.

Cerkvena slovesnost pri sv. Janezu na Radelju. Kakor vsako leto, se tudi letos obhaja spomin sv. Janeza dne 16. maja pri božjepotni cerkvi na Radelju po običajnem sporedu.

Tridnevica v Zagorju pri Pilštanju. V Zagorju se opravljata tridnevica v čast zagorski Materi božji in Lurški devici v dneh 11., 12. in 13. maja 1923. Začetek se začne z večernicami na visoki praznik «Vnebohoda».

Postavila se je naša omladina v St. Janžu na Drav. polju. Vselej se rad udeležim prireditve naše mladine. Tudi minulo nedeljo 29. apr. 1923 sem z veseljem šel gledat in poslušat, kaj zna. Bogat, skoro predolg je bil spored te prireditve, ki je mnogoštevilne obiskovalce zelo zadovoljila. Igralci in igralke, vrli pevci in pevke pod vodstvom požrtvovalnega gospoda organista so nas popolnoma zadovoljili. Deklamator je neustrašeno povedal trojno ljubezen, ki jo goji slovenska krščanska mladina, namreč ljubezen do Boga in Marije, do staršev, do domovine mile. Dobro se je postavil s telovadnimi točkami orlovski naraščaj. Posebno pa še je povzdignil našo prireditev tamburaški zbor iz St. Vida pod vodstvom šentvidskega gosp. organista. Bodi vsem za toliko požrtvovalnost in bratsko pomoč izrečena najsrčnejša zahvala! Imam samo eno željo: naj stopa šentjanska mladina po potu, ki ji ga kažejo krščanske njene organizacije, neustrašeno naprej!

Gibanje naše mladine v Makolah. Pri nas v Makolah deluje izobraževalno društvo, živahno tudi Orel in Dekliška zveza. Priredili smo v nedeljo, dne 29. aprila krasno igro «Stari in mladi». Čeravno so igro ponavljali, je bila društvena dvorana natlačena gledalcev. — Igralci so vloge krasno rešili, zlasti stari Jamnik, France in Alena; splošni smeh je vzbujal boter Blaže. Za konec so igrali šaljiv prizor «Kmet in fotograf». Ko so zagledali gledalci starega kmeta, je nastal splošen smeh pod dvorani. Res, dobro smo se zabavali. Mladina draga, priredi nam še v kratkem zopet kaj takega.

Neznano utopljenko so spoznali. (Poročilo od St. Janža na Drav. polju). Na podlagi poročila Slov. Gospodarja se je zvedelo, kdo je bila dne 9. 4. v Loki najdena vtopljenka. Bila je 24letna Marija Jan, doma iz Maribora, ki je služila tri leta pri trgovcu Granerju v Čakovcu. Dne 7. aprila pop. še je bila pri zdravniku dr. Blaščiču v Čakov-

cu, potem se je odpeljala v Maribor. A ni šla na dom k materi, pred katero se je menda bala priti, ker je bila zapeljana od nekega bančnega uradnika, ampak je šla v kino, kjer se je brž ko ne bolj potrdila v svojem sklepu, ki ga je potem izvršila. Že 8. aprila so poročali iz Čakovca v Maribor, da je Alojzija Jan izginila iz Čakovca, ne da bi gospodarju to naznanila, 10. apr. so poročali šentjanski orožniki policiji v Maribor, da se je našla utopljenka; sorodniki so večkrat šli vprašati na policijo, če bi kaj vedela, a tam niso vedeli nič. Čudno to!

Kot zaupnik SLS Vam moram resnici na ljubo sporočiti, da je župan občine Ranče naš pristaš in se je zelo potrudil, da je vse naše volilce spravil v volilni imenik in tudi ob vsaki priložnosti agitiral za našo stranko. Zatorej se mu godi krivica, da se mu očita v dopisu «Povolitveni glasovi iz Fram» v števil. 17 Slov. Gospodarja, da se vmešava med samostojne pogorelce. Gospod rančki župan je res šel z loškim, ker ga je zadnji povabil v vinograd. Oba sta si stara prijatelja, vendar v političnem oziru zelo nasprotna.

Izvolitev novega župana. (Poročilo iz Ponikve ob južni železnici). Dne 26. t. m. je bil v tukajšnji občini izvoljen županom g. Franc Zličar, posestnik in gostilničar na Ponikvi, odločen pristaš SLS.

Tak nadučitelj pač ni na svojem mestu. Iz Ljubčene pri Celju nam poročajo: V jeseni smo dobili novega nadučitelja. Od takrat smo kaznovani za vsako zamudo, ker ta učeni gospod pač ne ve, da nam manjka delavcev. Kar mi ne smemo, dela on. S šolskimi otroci štihva skoro vsak dan po 2 uri med šolskim časom, da pridejo otroci domov s krvavimi žulji. Res je potreben kmetijski pouk, toda toliko ur menda ni predpisanih na teden. Prekopavanje vrta vidijo otroci doma in se ga naučijo po naši pameti lahko v eni uri, ne pa v 60ih urah. Da pride prepozno v šolo, ne rečemo nič, pa da ima naše otroke za barabe itd., pa menda le ni prav. Nadzornik gosp. Černež se naj malo prepriča, če je to res. Svojo učenko Rozar je udaril za uho, da je sedaj gluha na eno uho. Naše poslance prosimo, da se zanimajo za tega gospoda in gledajo, da se odstrani od tod. Šolo plačuje ljudstvo, da se otroci učijo lepega vedenja, ne pa surovosti in psovki. Ker smo v nevarnosti, da nam pohabi naše otroke, jih ne bomo pošiljali več v šolo! To naj vzame na znanje vsji šolski svet, naši poslanci pa skrbijo, da pridejo v vsji šolski svet drugi možje, ki ne bodo nastavljali takih učiteljev za nadučitelje na večrazredne šole, ekv vsaj nadučitelj mora vedeti, kaj dela. Čudimo se sploh viš. šolskemu svetu, kako je mogel tega človeka poslati k nam. Seve, viš. šolskemu svetu je glavna reč, da je liberalni priganjač, vse drugo, šola, zmožnosti itd. je postanska reč.

Upravičene pritožbe iz Gornjegograda. (Na naslov okrožnega sodišča v Celju). Pri nas je nujno potrebna takojšnja inspekcija naše sodnije. Naš sodni predstojnik počenja take stvari, da se vse škandalizira. Zastopniki strank, ki imajo vsak dan opravka pri sodniji, vedo povedati, kako so zastoj stranke iz Solčave čakale na gosp. Hočevarja, kako se je po «birmovanju» od strani padlega kandidata Kocbeka pri škarpji g. vodja urada par dni «ogibal» sodnije tako, da je eden uradnik izjavil, da ga je treba proglašiti mrtvim in še mnogo drugih zanimivosti. G. Hočevar je stalni gost gostilne «pri škarpji», kjer se počenja stvari, kakor v nekaj zloglasni ponočni kavarni «Črnagora» itd. na Dunaju. Splošno mnenje Gornjegradčanov je, da naj posveti žandarmerija brlogu «pri škarpji» več pozornosti, gleda na policijsko uro itd. G. Hočevar je žrtva te gostilne, zato bo najboljšje, da se mu odkaže mesto kje daleč proč od Gornjega grada, kjer bo lahko točno zahajal v urad, kar mu tukaj ni mogoče in kjer ne bo treba ga šele buditi, ko stranke že čakajo na razpravo. O teh zadevah se pri nas javno po gostilnah razpravlja.

Kmetijska dela v mesecu maju.

Doma na dvorišču in pri živini. Mesec maj je najlepši in najzdravejši mesec v letu; vsled tega ga opevajo pesniki in povzdigujejo nad vse naravoslovci. V maju se mladež radostno suče po zelenih pašnikih in livadah, kar pospešuje njeno telesno rast in krepi zdravje. Ko odide staro in mlado na prosto je skrbeti za varnost stanovanj proti požaru in tatvini, drugače pa vse shrambe, stanovanja in hleve pridno zračiti.

Pri menjavi kmljenja živine pazimo na to, da ne nastopijo motenja v prebavilih. To se utegne pripetiti, ako pridemo prehitro od suhe krme na zeleno. Mlado zeleno krmo je dobro mešati s suho krmo, tako, da prideta v začetku na en del zelene krme vsaj dva dela suhe krme. Od dne do dne višamo potem zeleno krmo in nižamo suho krmo. V teku štirinajstih dni se polagoma privadi žival na novo krmo. Iz zelene krme se razvija čestokrat v želodcu velika množina plinov; vsled tega postane žival napeta, zlasti če smo jo krmili z mokro ali v kupu razgreto krmo. Nevarno napenjanje se pojavi največje, ako krmimo mlado zeleno deteljo. Plini se utegnejo v tem slučaju razviti tako naglo in silno, da počti vamp in žival pogine, ako ni hitre pomoči. Da ohranimo živino pred takim nevarnim napenjanjem, je treba biti pri paši in pokladanju zelene detelje zelo previdnim. Napetim živalim je odvoditi pline s pomočjo požiralnikove cevi, ki se naroča pri kmetijski družbi v Ljubljani.

Molžno govedo je pasti samo toliko, kolikor je potrebno, da se živali izprehodijo. Pašnike izkoriščamo tudi najbolje, ako travo kosimo in jo pokladamo živini in hlevu, ker prihranimo na ta način škodo, ki jo povzročajo živali

s pohojo. Pri molznicah dobimo več mleka, ako jih krmino s tečno zeleno krmo v hlevu in spuščamo po dve uri dnevno na dirkališče.

V Vinogradu. V slučaju nevarnosti pomladanske slane kurimo v vinogradu s tvarinami, ki povzročajo mnogo težkega dima. Proti pomladanskemu mrazu je trta najboljčujivejša takrat, ko so popki toliko pognali, da so vidni trtni listki in nastavek. Beli popkov mah varuje bele notranje dele pred pozebo. Ko so mladike postale 10 do 15 cm dolge, jih je treba poškopiti prvič proti peronospori z 1 odstotno raztopino modre galice in ob lepem vremenu. V istem času žveplamo trto proti plesnobi ali oidiumu. Pri žveplanju je paziti na to, da ne nasipljemo žveplena prahu na listje in mladike, temveč ga razpuhamo v prav fino meglo, ki se vsede na trtne dele in od pripekajočega solnca prime. Pokončujemo grozdnega sukača in trtnega zavijača.

V sadonosniku. Pri novonasajenih drevesih je napraviti drevesne gredice, ki imajo nalogo, dovajati dežnico, katere vsajeno drevesce v prvem času mnogo potrebuje. Drevesna gredica pa omogoča tudi pristop zraka do korenin, kar pospešuje rast drevja. Gredico je držati prosto plevela in trave, da drevesu ne odtegujemo po nepotrebnem hranilnih snovi in potrebne vlage. Velika napaka, katero opazujemo prepogostokrat pri nevezjih sadjerejih torej je, potrošiti drevesne gredice s plevami ali senenim zdrobom. Pokončujemo gosenice od glogovega belina prstenčarja, zlatoritke i. dr., ki se pojavljajo sedaj na sadnem drevju. Enako je posvečati pažnjo na jabolčnega cvetodera in pozneje jabolčnega zavijača, katera škodljivca prištevamo med največje škodljivce sadnjega drevja.

Na polju in travnikih. Dovršujemo sejanje krompirja. Sejmo koruzo in sadimo fižol, buče in drugo jarino in okopavine, ako tega nismo storili že v prejšnjem mesecu. Ozimino plejemo, predno se prikaže klasje. Ko je vzrasel krompir in koruza približno 1 dm visoko in se je napravila prstena skorja, tedaj je napočil čas za okopavanje. Okopavanje ima namen doseči uničenje plevela in pristop zraka v zemljo. V suši okopavamo tudi zategadelj, da varujemo zemljo pred prevelikim izsušenjem. Po zakonu o zemeljski lasovitosti (kapilariteti) izhlapeva zemlja namreč največ vlage tedaj, če so njene zgornje plasti enako goste ali kompaktne, kakor spodnje. Zgornje rahle plasti na plitvo okopanih tleh pokrivajo spodnje ter jih varujejo pred izsušenjem. Zatorej velja pravilo, da je motika polovica dežja v suši. Koncem mesca maja začnemo kositi deteljo. Sušimo jo kolikor mogoče počasi, najbolje na kozličih ali na ostrvih, da listi ne odpadejo.

Na vrtu. Sadimo fižol, kumare, melone, paradiž, papriko, kolerabo in drugo zelenjavo. Sejemo salato v več presledkih, da imamo v vsakem času poletni dovolj užitne salate na razpologo.

V kleti. Pretočimo mlada vina v drugič, predno nastopi poletna vročina. V vročem poletnem času ni dobro pretakati vina, sicer izgubi preveč alkohola in dišečin in s tem na svoji kvaliteti. Praznih sodov ne postavljajmo na sonce, da ne zadobe cika in se ne pokvarijo.

V čebelnjaku. Vsak čebelar mora voditi zapisnik, v katerega zapisuje vse važne dogodke in spremembe posameznih panjev. Če imajo čebele potrebo vode, se jih napaja ob slabem vremenu v panju z gobo in v koritih s tem, da se nalije voda v kak sat. Sicer pa je potrebno primerno napajališče v bližini čebelnjaka. Zaradi žubnje šibke družine, kajti čebelar se mora nadejati ob lepi paši le tedaj obilnega donosa, če so družine krepke. Pri združevanju dveh panjev je treba uničiti slabšo matico in pustiti močnejšo, kar se spozna po množini in pravilnosti zalege. Vzgojevanje matic je eno najvažnejših opravil v pomladi, ker je usoda vsake družine odvisna od dobre matice.

Pastirček v maju pase že veselo,
Žalost v temo se povsod zagrinja;
Cvetje belo, višnjevo, rumeno,
Širom rajski vonj svoj razpošilja.

Gospodarstvo.

KMETSKE PRITOŽBE PROTI NESMISELNEM IZVOZU.

Od odličnega kmetskega živinorejca smo dobili naslednji dopis:

Zadnja leta je bilo izvanredno malo sena. Radi tega se je število goveje živine zmanjšalo splošno gotovo za 50%. Iz lastne izkušnje vem, da smo odprodali vso govejo živino, za katero nismo imeli dovolj krme. Za ta slučaj je bil izvoz dober. A letos bo, kakor kaže, zelo mnogo sena. Živine pa je malo. Izvozniki, povečini židje, pokupijo na sejnih in na selih vso živino, ki jo kdo ponudi na prodaj. Pitane živine ni dobiti. Prodaja se samo plemena živina, povečini mlada. In vse gre čez mejo. Izvozniki zaslužijo ogromne svote. Saj sem, sam slišal, ko se je tak krvoses hvalil, da zasluži pri 1 kg žive teže po 20 do 30 K!

Dasiravno je za živinorejca dobro, ako se živina lahko proda in za dobro ceno, vendar je sedaj večina živinorejcev proti nadaljnemu izvozu plemene živine. Vzroki so naslednji:

1. Ako potrebujem plemeno živino (bika, teličko, kravo, mlade vole), je na sejmu ne morem kupiti, ker izvozniki verzižnik plača vsako ceno. Nam kmetom in bajtarjem ali viničarjem onemogoči nakup plemenskega živinčeta.

2. Na tem ne trpi samo posameznik, ampak celo narodno gospodarstvo, ker se število živine ne more pomnožiti na potrebno višino. In najboljše pleme gre čez mejo v klavnice, pri nas pa bomo prihodnja leta imeli same buše, mršavo, drobno živino.

3. Če bo šlo tako naprej, bo zmanjkalo vprežnih volov. Pri nas je bil običaj ta, da ko sem težke, stare, za delo nesposobne vole prodal mesarju, sem šel na sejm ali pa «hauzirat» (od hiše do hiše) iskat mlajših volov. Sedaj jih ne dobiš skoro za nobeno ceno. Tega je kriv sedanji pretirani izvoz.

Izražam torej željo kmetskih živinorejcev, naj se izvoz goveje živine tako dolgo ustavi, dokler ne bo število živine prišlo na staro višino. Država pa naj malo bolj gleda na gojo plemene živine. Skoro nikjer ni več dobrega plemenskega bika.

Zelim, da bi se o tem vprašanju izjavili še drugi kmetski tovariši. Več glav več misli.

J. S., kmet iz Slov. goric.

Opomba uredništva: Tudi uredništvo želi, da bi živinorejci-kmetovalci sami izrazili svoje mnenje o vprašanju izvoza plemenske živine. List bo bolj zanimiv in tudi podučen, če bodo kmetje in strokovnjaki povedali svoje mnenje.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 27. aprila 1923 se je pripeljalo 322 svinj, 5 koz in 3 ovce, cene so bile: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 700—1000, 7 do 8 tednov 1200—1400, 3 do 4 mesece stari 2000—2400, 5 do 7 mes. 3400—4500, 8 do 10 mes. 4800—5500, 1 leto stari 6000 kron. 1 kg mrtve teže 110—115 kron. 1 koza komad 600—700 kron.

Sv. Peter pri Mariboru (čebelarški shod). Dne 13. maja bo imel pri nas g. Jurančič podučno predavanje o čebelarstvu. Vsi domači kakor sosedni čebelarji iz Hoč, Sv. Barbare, Sv. Marjete in Maribora so vabljeni.

«Cugi» se priporočajo saditi. Seme od domačih cugov, to je izvleček za vino (Heber) se dobi proti naprej vposlanih 3 din., ena porcija od K. Ferlež, Žalec 100, Slovenija. Ker so sedaj stekleni izvlečki jako dragi, se to sajenje priporoča.

Iz zagrebškega žitnega trga. Ako pogledamo na žitno trgovino preteklega tedna, vidimo bolj prijazno sliko, ker se je trgovina vršila v primernih mejah. Kupovala se je dosti moka in koruza, toda cene niso poskočile. Za izvoz se je kupovala samo koruza, pa bolj v mali količini. Dasi denarna kriza še dalje traja, vendar se je ni občutilo na žitnem trgu. Pšenico so kupovali posebno mlino, katerim je vsled prevelikih naročil stara zaloga pošla. Cene so se gibale med 450 do 460 din. za 100 kg postavljeno na postajo v Bački. Slavonska pšenica, dasi je slabše kakovosti, je bila dražja. Rž se je zelo malo kupovala in to po 375 do 380 dinarjev za 100 kg. Za oves ni bilo zanimanja; vendar je računati na zvišanje cen ovsu, ker se znižana carina na izvoz. Ponujali so ga po 295—300 din. za 100 kg postavljeno na postajo. Koruza se je živahno prodajala in sicer bačka po 265—270 din., slavonska pa po 275—280 din. za 100 kg. Ječnem so kupovale samo pivovarne po 325—350 dinarjev 100 kg. — Moka: Zanimanje je vladalo samo za bele vrste. Nularica se je plačevala po 7—7.10 dinarjev kg. — Otrobi so znatno poskočili v ceni, ker je carina pri izvoru znižana na 15 din. Plačevali so se po 160—180 dinarjev za 100 kg skupaj z vrečami. V celoti se opaža pri vseh vrstah počasno dvigovanje cen, ki pa se bo kmalu ostavilo, ker je povpraševanje zelo slabo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 95—96 din., francoski frank stane 6.57 do 6.62 dinarjev. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1365 do 0.1375, za 100 čehoslovaških kron 289 do 291, za 100 nemških mark 0.33 do 0.33 in pol in za 100 laških lir 479 do 481 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.69 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja za 9 in pol točk poskočila.

Ptujski Hutter gre v zapor! 28. Aprila t. l. je bil obsojen znani šnopsar in industrijec alkoholnih pijač F. Hutter iz Ptuj radi prestopka zakona o živilih na dva dni zapore in 16 tisoč kron globe oziroma na nadaljnih 80 dni zapore. Hutter je lansko jesen prodal dvema mariborskima vinskima trgovcema iz svojega vinograda na Plavču vino glede katerega je ljubljanski kemični zavod izjavil, da je sumljivo, mariborski kmetijski kemični zavod ter dva izvedenca v vinarški stroki (vinarški ravnatelj Puklavec in višji kletarski nadzornik Zabavnik) pa so spoznali kot vino prodano tekočino za vinovito pijačo, to je, da je bila vinu primešana jabolčnica. Obravnava je bila zelo zanimiva ter je trajala skoraj nepretrgano 6 ur. Pravdni zastopnik Hutterja je bil odvetnik dr. Gosak iz Ptuj, ki je poskušal z vsemi sredstvi, da za vsako ceno reši obtoženco. Doprinesel je celo razna spričevala od raznih nemškutarjev, in Hutterjevih vinskih bratcev, ki so pripoznali to mešanico za najboljšo namizno vino. Hutter je znan še od Ornigove Štajerčeve dobe po vsem Dravskem polju — Halozah, Slov. goricah in sploh po celi Sloveniji kot najbolj zagrizen nemškutar, ki je od samih slovenskih grošev postal velik bogataš. Pri celi obravnavi se je zagovarjal Hutter nemški, ter je celo v predzadnji obravnavi sodniku v osornem tonu izjavil: «Ich verstehe nichts slowenisch». Da bi imel pri oblastvih še več upliva, je dal svoj šnopsarij takoj po preobratu prekrstiti v «Prva Jugoslovanska alkoholna industrijska družba poprej Simon Hutter sin». Res lepa jugoslovanska družba, ki se sramuje slovenskega jezika.

NASE PRIREDITVE.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Naša Dekliška zveza priredi na Križevu dne 10. maja lepo igro «Dve materic». Na sporedu je tudi petje in šaljivi govor. Domačini in sosedje ste uljudno vabljeni.

Sv. Jurij v Slov. gor. V nedeljo priredi bralno društvo «Edinost» tukaj «Miklovo Zalo», krasno ljudsko igro iz turških časov v osmih slikah. Krasne narodne noše, sijajne turške obleke, oder ves prenovljen! Začetek točno ob treh popoldne.

Sv. Lenart v Slov. gor. Ker je gospa Arnuševa nevar-

no obolela, za to se preloži igra «Miklova Zala» na poznejši čas. Pa tedaj na svidenje.

Skupina Strokovne zveze viničarjev in kmet. delavcev pri Sv. Miklavžu obhaja v nedeljo, dne 6. maja delavski praznik v proslavo 1. maja. Zjutraj ob 6. uri bo slovesna sv. maša za umrle viničarje v društveni dvorani. Popoldne po večernicah gledališka predstava «Repoštev». Čarobna burka v petih dejanjih. Vstopnina: Sedeži 5 n 4 din. Stojišča 2 din. Za šolsko deco 1 din. Vse prijatelje poštenega razvedrila uljudno vabimo. Vsak delavec mora ta praznik slovesno in pošteno proslaviti. Bog živi! Načelstvo Strokovne zveze vin. kmet. delavcev.

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje).

«Da, zares —. Mislila sem na tisto tempeljno steno in na slike, ki smo jih gledali —. Ali se še spominjate tistih ujetnikov —? Vlačili so jih pred kralja in jim sekali roke —. Kako pobite in nesrečne obraze so imeli sredi divjih vojščakov —! Kedo bi si bil mislil, — mislil, da bo čez tri ure ista, prav ista usoda zadela nas —? In gospod Headingly —!»

Obrnila se je v stran in je zajokala.

«Nikar ne tuguj in ne obupuj, ljuba moja!» jo je mirila teta. «Ali nisi šele pred kratkim tako lepo povedala, da smo vsi v Božjih rokah in da nas Bog gotovo ne bo hotel storiti nesrečne —! Kam pa mislite, da potujemo, gospod Stephens?»

Rdeče vezani Baedeker je še vedno gledal Stephensu iz žepa. Dervišem se knjiga ni zdela vredna, da bi mu jo bili vzeli.

Pogledal je vanjo.

«Če mi ga pustijo,» je pravil, «si bom poiskal iz njega nekatere izvlečke VZ — hočem reči, se je popravil, ko je zapazil otožni smehljaj na Sadijinem licu, — nekatere podatke o tej pokrajini. Da bi se le kje ustavili! — O deželi tule imam vsaj temeljne pojme, sem si onidan na parniku dobro pogledal zemljevid. Nil teče od juga na sever, mi torej potujemo proti zapadu. Mislim, da se bojijo egiptovskih čet in da so za to pustili reko in dolino. Tod nekje pelje karavanska cesta, se spominjam, vzporedno z Nilom, kakih sedemdeset milj* zapadno od reke. Ako ostanemo v zapadni smeri, računam, da pridemo v enem dnevu do ceste. Naravno je, da se take karavanske ceste drže studencev, ki se, dasi poredko, vendarle nahajajo tu in tam po puščavi. Tudi tale cesta gre mimo nekaterih studencev, kakor sem opazil na zemljevidu. Dobili bomo torej vode in tudi počitka in sence. Kajte kjer so studenci, tam je tudi zelenje, so palmovi gaji, oaze, in v oazah ležejo ljudje in živali hote ali nehote k počitku. Upajmo torej, da bo kmalu boljše! Cesta se začne v Assiutu ob Nilu in pelje v deželo dervišev, tako da —.»

Presunljiv krik je pretrgal njegovo pripovedovanje in cela ploha nerazumljivih besed se je ulila za njim, besed brez pomena in brez zmisla, jeznih in zapovedujočih, in v neprestanem ponavljanju so se usipale na ušesa iznenadenim potnikom.

Vsi so se ozrli za vzrokom nepričakovanega izbruha.

Nekoliko zadaj za drugimi je jezdil gospod Stuart, protestantovski pridigar. Rdeče lise na njegovem obrazu so se poglobile v škratno rdečico, njegove oči so bile prazne in nenaravno so se bleščale in kregal se je, neprestano kregal, kregal —.

Ubožcu se je zmešalo —.

Kako usmiljena je mati narava! Ne dopusti, da bi njeni otroci prehudo ne trpeli. «To je preveč, reče, «tale ranjena noga, tele razpokane ustnice, tale zbegani, trpinčeni duh. Počivaj nekoliko uboga duša, da se ti rane na telesu zacelijo, da bo tvoje telo spet porabno stanovanje —!»

In z usmiljeno roko zagrne duši njene ranjene, boleče čute z nezavestjo in jo odpelje v mračno kraljestvo domišljije —. In trpinčena duša ne čuti več bolečin, ne vidi več, ne sliši več, odmaknjena je iz trdih, krutih odnošajih prostora in časa in biva v prijetnih sanjah preteklosti —.

Ljudje pomiljujejo blaznega človeka, pa če pogledaš bližje, se boš prepričal, da je blaznost le dobrodejno zagrinjalo, s katerim usmiljena mati narava zakrije trpečemu duhu njegovo nesrečno stanje —.

Vprašaje so gledali beduini gospoda Stuarta. Kmalu so umeli, da je zblaznel. In blaznost je za beduine nadnaraven pojav, bojijo se blazneža, da je z duhovi v zvezi, pravijo, nadnaravne moči mu pripisujejo.

Eden beduinov je pojezdil na čelo karavane in sporočil poveljniku o dogodku. Ko se je vrnil, sta dva Arabca vsak ob svoji strani prijela Stuarta, da bi ne padel s kamele.

Črnc, ki je bil naklonjen Angležem, se je približal polkovniku in mu nekaj šepnil.

«Kmalu se bomo ustavili, Belmont!» je pravil Cochran.

«Hvala Bogu! Upam, da dobimo vode. Tako ne moremo naprej!»

«Dejal sem črncu, naj nam pomaga in da ga bomo naredili za bimbašija, če se srečno vrnemo v Egipt. Mislim, da bi nam rad pomagal, če bi le mogel — ampak —.»

Ustavil se je. Njegove oči so zrle v daljavo proti vzhodu.

«Poglejte tamle!» je dejal z bridkim obupom v glasu.

* Dobrih sto kilometrov.

(Dalje prihodnjič).

OBCNI ZBOR

hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Mariboru
r. z. z. n. z.
se vrši dne 13. maja 1923 ob pol 9. uri v posojilniških prostorih.
1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjen računski zaključek l. 1922. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.
Ako bi ne bil ob tem času zbor sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in sporedu drug občni zbor, ki je pri vsakem številu sklepčen. 464

OBCNI ZBOR

hranilnice in posojilnice pri Sv. Juriju ob Ščavnici.
r. z. z. n. z.
se vrši dne 13. maja. t. l. ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni. — DNEVNI RED: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1922. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.
Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število članov. Načelstvo. 464

VABILO na redni občni zbor Kmetijske nakupovalne in prodajalne zadruge v Dolu pr Hrastniku, ki se vrši v nedeljo, dne 13. maja ob 8. uri dopoldne v društveni sobi. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zбора, 2. poročilo načelstva in nadzorstva, 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Čitanje revizijskega poročila, 5. Sprememba pravil. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti. 472

Vabilo na REDNI OBCNI ZBOR hranilnice in posojilnice pri Sv. Urbanu pri Ptuj r. z. z. n. z., ki se vrši dne 21. maja po rani maši v šoli. DNEVNI RED: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva, 3. Odobrenje rač. zaključka za l. 1922. 4. Volitev načelstva in nadzorstva, 5. Sprememba pravil, 6. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ob gori navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal pri vsakem številu članov. 473

JAVNA ZAHVALA.

Tem potom se iskreno in pristrčno zahvaljujem gospodu dr. Enrihu Watzke-ju, primariju ginekološkega oddelka v Celju, ker je ob priliki moje že gotovo izgubljeno življenje potom izvrstno spretno trebušne operacije rešil. Moja dolžnost in neizmerna hvaležnost me veže, da se iskreno zahvalim in zahvalo tudi objavim javno, in ga tem potom tudi drugim v tem slučaju trpečim, toplo priporočam kot najizvrstnejšega in požitvalnega primarija. Vsa čast in hvala mu! Istočasno gre moja iskrena zahvala č. sestri Adolfini, prvi sesti istega oddelka, ker je z neverjetno požitvalnostjo k tej strašni operaciji k uspehu bistveno prispevala. Za vse se pristrčno za-

DARILA za BIRMO

uhani, pristani, verižice, priveski, zapustice, žepne ure v zlatu in srebru, vsakovrstne stenske ure in budilnice, popravila izvršujem točno in cenno pod jamstvom. Cenik proti pošiljavi 1 Din.
Stojec Lovrenc, urar, Maribor, Jurčičeva 8

K. & R. JEŽEK, MARIBOR
Melje šte. 103.

Izvršujemo vse vrste poljedelskih strojev, kakor: pluge, brane, valje, kultivatorje, sejalne stroje, okopače, kosilne stroje, mlatnice za ročni, vitelni in motorni pogon, motorje na bencin in sesalni plin, parne lokomobile, slamoreznice, repozernice, drobilne mline, koruzne robkarje, sadne mline, žitne čistilnice, vinske preše, mline za grozdje, sesalke, kotle, parilnice itd.

Kompletne žage, mline, opekarne, armature za krožne peči in sploh vse dele transmisij za tovarne.

Lastna moderna livarna železa in kovin. Cene zmerne!
Zahtevajte prospekte in ponudbe!
Umetno in naravno bosansko in francosko mlin-sko kamenje. 302 10-3

Jesernig-ova škropilnica

je dosedaj najbolj priljubljena in torej najboljša škropilnica za uničevanje peronos-pore. — Ker se jo posnema, se opozarjajo cenjeni vinogradniki, da je ona prava, ki nosi poleg stoječo varstveno znamko. — Ta znamka je za celo JUGOSLAVIJO uradno prijavljena. Edino zastopstvo za Slovenijo:
F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c. 45/II.

hvaljujem in kličem iz dna srca: «Za vso skrb, trpljenje milo, Bog vam večno daj plačilo.
LAŠKO, dne 25. apr. 1923.

Marija Grešak.

SENO!

Sladko in dobro imam na prodaji, čena nizka
Milan Pjevalica
trgovec sena
Okučani, Slavonija.

Išče se dekla 30 do 50 let stara, poštna in zanesljiva. Nastop takoj v trgu Sv. Trojica v Slov. gor. Kje, pove uprava. 456
Proda se hiša z dvema sobama, kubično v vrtom, Hotinja vas št. 59, p. Slivnica pri Mariboru. Vpraša se Betnavska cesta 6 Mariboru. 466

Proda se majhno posestvo s hišo v Slaptincih št. 31, p. Sv. Jurij ob Ščavnici. 452
Proda se hiša, pripravna za trgovino z velikim sadonosnikom, poljem in vrtom, svinjaki, stanovanje iz treh sob je takoj na razpelo Studenci, Kralja Petra cesta 48. 462

16 leten močen fant išče mesto kot mizariki učenc. Poštni nabiralnik, Sedlarjevo pod A. J. p. Podčetrtak. 458
Enajstletni fant se da k poštem ljudem za svo- jega ali za pastirja. Jakob Vam- bergor, Kralja Petra c. 29, Stu- denci pri Mariboru. 468

— Za težko in lahko vožnjo —
Hlapec za les slovenskega in nemškega jezika zmožen samec se sprejme v stalno službo. Hrana in stan v hiši. Ponudbe samo zanesljive osebe, na stavbeno podjetje Wernld, Celje, Gaberje 79. 454

Proda se hiša za eno dru- žino, lepo stanovanje in blišč en oraj zemlje. Cena na Brezje 51a, Pobrežje pri Mariboru. 465
Iščem malo gostilno z nekaj zemlje z vrtom v naj- jem med Mariborom in Celjem, mogoče v kakšnem večjem trgu. 1-2 459

Proda se posestvo čez 8 oralov, Jožef Šešterko, Gi- bina 13, p. Sv. Andraž v Slov. gor. 466
Iščem opekarja za izdelavo 50.000 kom. opeke Zapečnik, postaja Brezno Rib- nica. 1-2 451

Proda se lep kos sečnega bukovega lesa in ve- lik travnik se da v najem. Sola v Gornji Rečici, p. Laško. 1-2 453
Strežnik (hlapec) se sprej- me v dijaškem se- menišču v Mariboru, Koroščeva ul. 12.
Mlinarskega učenca sprejem iz poštna hiše ob celi oskrbi takoj Parni in ume- tni mlin J. Zdravec, Središče. 455

Sodarske pomočnike sprejme pri dobri plači in vsej oskrbi v hiši Fran Repič, Ljub- ljana Trnovo. Tem se sprejmejo tudi vajenci. 1-4 450
Kdor hoče lepo malo hišico v Vetrinju pri Celovcu, tik ošte in električnega tra- sformatorja z vrtom lupiti ali zamenjati z enako malo hišico? Dopise na Ivan Sivec, Legen št. 47, p. Slovenjgradec. 471

Kleparskega učenca iz dežela sprejme kleparski mojster, Karol Cerak v Mari- boru, Frankopanova ulica 75. Dobi hrano in stanovanje. 470
Malo posestvo se proda, hiša s 4 sobami, 3 kuhinjami, en oraj zemlje, vrt z vinsko ograjo. Na obrežju 21, Studenci pri Mariboru. 469

Avtomat skoraj popolnoma nov, ki je pripra- ven za gostilne se po ceni proda. Vpraša se v Čirilovi tiskarni pri Blažu Klavžar.

Gračina pri Ptuj

išče enega praktičnega energi- čnega ekonoma ali šafarja z večletno prakso prijetnega zna- čaja, oženjeni imajo prednost. Treznost in poštenost mora biti na prvem mestu. Zahteva se praksa v poljedelstvu in živi- noveji. Vpraša se v upravi lista. 2-3 393

Ugodna prilika!

Oddam 15 močnih, rabljenih vinskih
SODOV
od 5 do 30 hl vsebine (za takojšnjo uporabo!) Cena K 3- za liter. Delno zamenjam tudi za dobro vino. Ivan Pirc, sodar in trgovec, Dravije pri Ljubljani. 2-3 409

Premog, cement in strešna opeka stalao v zalogi pri H. PETRIČ, LJUBLJANA Dunajska cesta 33. Telefon 366 Skladišče: »Balkanc. 2-7 396

Proda se posestvo okroglo 6 oralov, obstoji iz sa- donosnika, treh njiv, novega vinog- radskega nasada, travnika in gozda in vsega za gospodar- stvo potrebnega poslopja. Pos- estvo je oddajeno tri minute od farne cerkve Sv. Andraž — Cena in druga pojasnila pri la- stniku Antonu in Veroni B-zjak, pos. Vitomarci 45, Sv. Andraž v Slov. gor. Prodalo se bo de tekom treh tednov. 1-2 441

Dve psici čiste volčje pa- rne, zelo čuječe, se prodajo. Z ff, Pobrežje, Ob Dravi št. 1. 2-3 357

Vinogradniki pozor! Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer: 1. vrste laški rilček, beli rafel, bela trunta, plavi burgundec, pošip (šifon), mešane vrste, plava izabela in necepljena bela šmarica. Cena cepljenim trtam: I. vrste je za 1 kom. 3 Din. 25 p, II. vrste cepljene trte stanejo 1 kom je 1 Din. 60 p. Necep. bela šmarica 75 p. Kdor še kaj potrebuje naj se takoj oglasi ustmeno ali pisмено. Pri naročilu naj se pošlje tretjino are. Trte so do- bro vkoreninjene in zarašene, kakor se jamči. Trte prodaja in razpošilja Franc Slodnjak, trin- nar, Sv. Lovrenc v Slov. gor., pošta Juršinci pri Ptuj. 2-2 377

Velika izbira vsakovrst- nega rimskega blaga. Gotove površnike od 300 Din. in druga ma- nufaktura najceneje pri **J. TRPIN** 956 Maribor, Glavni trg 17.

Vinotoč, „pod vejo“ Jeriča v Počehovi odprt. 3-4 326

Vsakovrstne starinske predmete kakor slike, novce, posode i. t. d. kupuje Trgovina antiqitet in čebelarških potrebščin, Celje, Zavodna (pri Skalni kleti). 8-313

Priporočam svoj atelje in zalogo foto- potrebščin najboljših znamk. Atelje Vlašič, Gosposka ul. 23, I. nadstr., Maribor. 2-10 314

Sodarski učenec se sprejme iz poštna hiše takoj pri Josipu Ogorevcu, sodar v Brezini pri Brežicah. 4-5 222

Prodajam v Lokah pri Sv. Juriju ob Taboru lepo posestvo, obstoječe iz vseh gospodarskih poslopij. 12 oral- ovalov dobrih njiv in travnikov, pol orala vinograda in 30 oral- ovalov gozda ter pašnika. Valentin Miklavc, Gorica pri št. Pavlu pri P. Eboldu. 2-8 336

Oskrbnik ali hišnik v 36. letu starosti z malo družino, 3 delavnimi mo- čmi, išče službo. Nastopi tudi službo najerja ali pa kočijaža, takoj ali tudi kasneje. Ponudbe pod »Oskrbnik št. 36«, poštno ležebe, Zalec. 2-3 372

Niša na prodaj. Obstoječa iz 4 stanovanj, električna razsvetljava, pri glavni cesti 10 minut od mesta Celje, Gaberje, zraven je čez en oraj zemlje ali še več, kakor je kupcu ugod- nejše, nekaj gospodarskega pos- lopja, pripravno za kakoga obrtnika; proda se po ugodni ceni zavoljo preselitve. Zve se pri Jos. Verbnik, tesarski moj- ster, Gaberje 134, Celje. 5-163

Cement

vedno svež in v vsaki mno- žini ter najnižjiceni dobi v zalogi cementa
F. C. SCHWAB, Ptuj
SLOVENSKI TRG.
3-3 310

KORANIT

zajamčeno pravi asbestni škrlj za kritje streh
KORANIT ne premoči ne odzebe, se ne lomi in ne trga, je popolnoma siguren proti ognju, toči in viharju, tehra na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kot vsi eterniti, je najboljša in najcenejša streha, ker ne potrebuje nik- dar popravila.
FRAN HOČEVAR
Zirovnica (Moste) Gorenjske

Cepljene in druge trte

prodaja posestnik Franc Horvat Mostje, p. Juršinci. Cena prvo- vrstnim, cepljenim 3 Din. komad; korenjako n 1 Din. do 125 Din, vkorenjeni beli šmarinci 50 par komad. Naročila se sprejemajo, dokler bo kaj zaloge. 5-214

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem tužn vest, da je naša nepozabna, ljubljena in skrbna mamika, gospa
Antonija Arnuš, roj. Fras, vdovlj. Korošec, gostilničarka pri Sv. Lenartu v Slov. gor.
v torek, dne 1. maja 1923, ob 3. uri popoldne, previdena s sv. za- kramenti za umirajoče, v starosti 47. let mirno v Gospodu zaspala. Truplo drage pokojnice se bo de v četrtek, dne 3. maja 1923, ob 4. uri popoldne v hiši žalosti slovesno blagoslovilo in na poko- pališče pri Sv. Lenartu v Slov. gor. položilo v družinski grob.
Sv. maša zadušnica v blagor pokojnične duše se bo darovala v župni cerkvi pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v soboto, 5. maja t. l. ob 6. uri zjutraj.
Sv. Lenart v Slov. gor., dne 1. maja 1923.
Adolf, Micika in Francek Arnuš otroci.